

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 1098/23
1.3.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Зорице Ђаковић, председника већа, Светлане Павић и Миленије Петричевић, чланова већа, у парници тужиоца Републике Србије, Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, Београд, кога заступа Државно правобранилаштво, Београд, ул. Косовска бр. 31, против туженог АА из ..., кога заступа пуномоћник Горан Вељовић, адвокат из Панчева, ул. Максима Горког бр. 2, ради накнаде за коришћење пољопривредног земљишта, вредност предмета спора 5.602.165,71 динара, одлучујући о жалбама странака изјављеним против пресуде Вишег суда у Београду П бр. 401/18 од 17.11.2022. године, у седници већа одржаној дана 01.03.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ се као неоснована жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Панчеву П бр. 401/18 од 17.11.2022. године, у ставу другом изреке.

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** решење о трошковима поступка садржано у делу става првог изреке пресуде Вишег суда у Панчеву П бр. 401/18 од 17.11.2022. године, којим је обавезан тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 161.020,00 динара, са припадајућом законском затезном каматом почев од дана извршности, па до исплате.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Ожалбеном пресудом, ставом првим изреке делимично је усвојен прецизирани тужбени захтев тужиоца, па је обавезан тужени АА из ... да тужиоцу Републици Србији, Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде Београд на име накнаде за коришћење пољопривредног земљишта за агроекономску 2015/2016 годину, исплати износ од 10.867,08 евра, обрачунату у динарској противвредности по средњем курсу

Народне банке Србије на дан плаћања, са затезном каматом која се утврђује на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8% поена, по Закону о затезној камати почев од 28.03.2018. године, као дана подношења тужбе суду, па до исплате, као и да му накнади трошкове парничног поступка у износу од 161.020,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде па до исплате, све у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде, под претњом принудног извршења. Ставом другим изреке, одбијен је преостали део прецизираног тужбеног захтева тужиоца да се тужени обавезе да му на име накнаде за коришећње пољопривредног земљишта за агроекономску 2015/2016 годину, исплати износ преко досуђеног износа од 10.867,08 евра до траженог износа од 47.207,07 евра, обрачунато у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан плаћања, са затезном каматом која се утврђује на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8% поена, по Закону о затезној камати почев од 28.03.2018. године, као дана подношења тужбе суду, па до исплате.

Против наведене пресуде странке су благовремено изјавиле жалбу и то тужилац побијајући пресуду у ставу другом изреке, а тужени у делу става првог изреке који се односи на трошкове поступка из свих законом прописаних разлога.

Испитујући правилност ожалбене пресуде у побијајућем делу у границама законских овлашћења из члана 386 ЗПП (“Службени гласник РС”, бр. 72/11 са свим изменама и допунама), овај суд је оценио да су жалбе странака неосноване.

У поступку пред првостепеним судом нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које повреде овај суд као другостепени пази по службеној дужности, нити се жалбама странака указује на друге повреде поступка које би биле битне.

Према утврђеном чињеничном стању, Република Србија је била власник државне својине, а Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде корисник непокретне имовине која представља пољопривредно земљиште у КО ..., уписаној у листу непокретности бр. ..., с тим да наведено земљиште сада представља јавну својину Републике Србије. Тужени АА је на основу уговора о закупу склопљеним са Општином Алибунар 2013., 2014. и 2015. године, користио делове кат.парцела које су због различитог фактичког стања у катастру и на терену означене таблама ... и ..., укупне површине 56.85.93 ха. Наведене кат.парцеле су требале бити предмет закупа и за календарску 2015/2016 годину, међутим, Општина Алибунар на коју је тужилац сагласно одредби члана 60 став 3 Закона о пољопривредном земљишту пренео право да управља наведеном имовином кроз давање у закуп и кроз доношење Програма коришћења тих непокретности, није за ову агроекономску годину то учинила, па је велики број пољопривредника исте општине ушао у посед непокретности тужиоца без закљученог уговора о закупу, на који начин је поступио и тужени, ушавши у посед непокретности које је до тада закупљивао, због чега је Влада Републике Србије ради отклањања настале штете на предлог Министарства пољопривреде и заштите животне средине дана 11.03.2016. године, донела закључак којим је препоручила надлежним органима јединица локалних самоуправа да размотре могућност да пољопривредници

који користе пољопривредно земљиште у државној својини без правног основа, изузетно у овој календарској години пријаве надлежном органу јединице укупну површину пољопривредног земљишта у државној својини коју користе без правног основа до 01.05.2016. године, те и да истовремено плате накнаду за коришћење тог земљишта по основу вансудских поравнања у износу просечне цене закупа на територији Републике Србије, односно на територији АП, уколико се земљиште налази на том подручју, због чега је Општина Алибунар поступајући по наведеном закључку упутила позив пољопривредницима да изврше пријаву неоснованог коришћења земљишта. Утврђено је да је тужени пољочуварској служби ЈКП “Универзал” Алибунар дана 18.04.2016. године пријавио да користи делове парцеле ... и то пете класе у површини од 1.98.88 ха, шесте класе у површини од 10.17.68 ха и седме класе у површини од 14.70.16 ха, која парцела је означена таблом број ..., као и таблу број ... површине 29.99.21 ха, што је све поновљено и у записнику пољопривредне инспекцијске од 30.08.2016. године, те је утврђено да је на истим парцелама посејан сунцокрет о чему је пољочуварска служба сачинила записник, уз изјаву туженог да је спреман да плати закуп за коришћење наведеног земљишта, како је то у Уредби Владе прописано. Општинско веће Општине Алибунар је на седници одржаној дана 09.11.2016. године, донело одлуку о усвајању Закључка Владе Републике Србије од 11.03.2016. године и наложило Комисији за спровођење поступка јавног надметања за давање у закуп државног пољопривредног земљишта по Програму заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта у Општини Алибунар, те да утврди накнаду за коришћење државног пољопривредног земљишта изузетно у овој години по просечној цени закупа од 191,40 евра по ха, која накнада ће се примењивати на лица која испуњавају услове прописане Закључком Владе Републике Србије и изврше уплату закупнине најкасније до 15.12.2016. године, међутим, одлуком од 08.12.2016. године, исто веће је поништило своју одлуку од 09.11.2016. године и наложило комисији да цена за лица која бесправно користе то земљиште буде 831 евро по ха, што представља троструки износ од највише просечне цене закупа, у ком смислу је туженом и понуђено вансудско поравнање, које поравнање тужени није прихватио, након чега је уследило предметно утужење.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, те и одредаба члана 60 и 62 Закона о пољопривредног земљишту (“Службени гласник РС”, бр. 62/06, 65/08, 41/09 и 112/15), као и одредаба члана 12, 13, 15 и 219 Закона о облигационим односима, првостепени суд је оценио да је тужбени захтев тужиоца делимично основан и то за износ од 10.867,08 евра у динарској противвредности са припадајућом каматом, док је за преостали износ, а до траженог износа до 47.207,07 евра са припадајућом каматом, тужбени захтев одбио као неоснован, налазећи да је тужени због коришћења туђе ствари без правног основа у обавези да туженом применом члана 62 став 1 Закона о пољопривредном земљишту плати овај износ, а не применом става пет наведеног члана који прописује исплату троструког износа од највише просечне цене закупа, с обзиром да је тужени поступајући по позиву Општине Алибунар који је учињен сагласно Уредби Владе Републике Србије бр. 320/2875/2016 од 11.03.2016. године, пријавио своје потраживање дана 18.04.2016. године, односно до 01.05.2016. године, због чега је одлучено као у делу става првог и ставу другом изреке.

Оцењујући жалбене наводе тужиоца у вези са одлуком из става другог изреке ожалбене пресуде овај суд налази да је првостепени суд на правилно и потпуно

утврђено чињенично стање, правилно применио материјално право када је делимично усвојио тужбени захтев тужиоца. Разлоге које је за одлуку дао првостепени суд у свему као правилне прихвата и овај суд.

Наиме, одредбом члана 60 Закона о пољопривредном земљишту, прописано је да пољопривредним земљиштем Републике Србије располаже и управља Република Србија преко министарстава, те да се оно користи према годишњем програму заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта који доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе, а који програм се доноси по претходно прибављеном мишљењу комисије коју образује председник општине, односно градоначелник, која у свом саставу има најмање половину чланова физичка лица из редова пољопривредника који су уписани у Регистар пољопривредних газдинстава у складу са прописом којим се уређује упис у Регистар пољопривредних газдинстава, као и дипломираног инжењера пољопривреде. Програм се сходно ставу 4 овог члана доноси најкасније до 31.03. текуће године, уз сагласност министарства. Одредбом члана 62 став 1 овог закона прописано је да пољопривредно земљиште у државној својини се може дати у закуп, уколико је годишњим програмом заштите уређено коришћење пољопривредног земљишта из члана 60 овог закона, те да се давање у закуп физичком, односно правном лицу врши за период који не може бити краћи од годину дана, нити дужи од 30 година, док је ставом 5 овог члана прописано да уколико правно, односно физичко лице користи пољопривредно земљиште у државној својини без правног основа, односно супротно одредбама овог закона, дужно је да за коришћење тог земљишта плати троструки износ највише просечне постигнуте цене по хектару на територији округа на којој се налази пољопривредно земљиште које се користи без правног основа, те да у оваквој ситуацији уколико лице не изврши обавезу плаћања, јединица локалне самоуправе дужна је да скине усеив на основу аката свог надлежног органа.

У конкретном случају, тужени у агроекономској 2016. години јесте без правног основа користио земљиште тужиоца у укупној површини од 56.77.68 ха у КО, Општина Алибунар али не због своје самовоље већ због чињенице да општина Алибунар није донела Програм коришћења наведеног земљишта, какво поступање општине је искључило давање у закуп пољопривредног земљишта на територији ове општине, због чега су пољопривредници са овог подручја који су већ узимали у закуп ово земљиште, па и тужени без закључених уговора о закупу ушли у посед тужиоцевог земљишта. Поступајући по позиву Општине Алибунар, а сагласно Закључку Владе Републике Србије број 320-2875/2016 од 11.03.2016. године, тужени је на начин како је то општина одредила, односно код пољочувара пријавио земљиште које користи без закљученог уговора о закупу, а што је записнички и констатовано од стране наведеног лица дана 18.04.2016. године, чиме је тужилац пријавио коришћење земљишта пре 01.05.2016. године. Међутим, Општина Алибунар иако је била у обавези да по наведеном Закључку сачини вансудско поравнање туженом није понудила закључење вансудског поравнања по просечној цени закупа у Општини Алибунар, која је у то време износила 191,40 евра по хектару, већ је након протекла тог рока и извршеног инспекцијског надзора тражила накнаду у висини три највише просечне цене закупа на том подручју, односно у износу од по 831,45 евра по хектару, што је за површину од 56 хектар 77 ари и 68 м² износило 47.207,07 евра, које поравнање тужени није прихватио.

Имајући у виду овакво чињенично стање и по налажењу овог суда правилан је закључак првостепеног суда да се у конкретном случају не може применити одредба члана 62 став 5 Закона о пољопривредном земљишту о исплати накнаде у троструком износу, већ накнада сагласно ставу 1 овог члана која се везује за закуп, а на који начин се и одређује цена накнаде за закупљено земљиште, у ком смислу је и Закључак Владе Републике Србије број 320-2875/2016 од 11.03.2016. године, по ком закључку је тужени, а на позив Општине Алибунар благовремено пријавио своје дуговање, уз спремност да исто плати по поравнању које ће му понудити Општина Алибунар која је вршила техничке послове у име тужиоца, те да до плаћања није дошло искључиво кривицом наведене општине, па се на терет туженом не може стављати непоступање органа које је тужилац одредио за спровођење начина коришћења његовог земљишта, у ком смислу је и одлука Врховног касационог суда у предмету Рев 4583/20.

Правилност ожалбене пресуде није доведена у сумњу жалбеним наводима тужиоца да се у конкретном случају има применити одредба члана 62 став 5 Закона о пољопривредном земљишту, имајући у виду да је првостепени суд у образложењу своје одлуке, а које прихвата и овај суд дао јасне разлоге из којих не прихвата примену наведене законске одредбе.

Како се ни осталим жалбеним наводима тужиоца не доводи у сумњу правилност и законитост ожалбене пресуде, то је овај суд применом одредбе члана 390 ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке.

У смислу одредбе члана 401 тачка 2 ЗПП, ставом другим изреке потврђена је одлука о трошковима поступка садржана у делу става првог изреке, којом је тужени обавезан да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 161.020,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде па до исплате, иако је у доношењу наведене одлуке првостепени суд погрешно применио одредбу члана 153 ЗПП, обрачунавајући трошкове сарамерно успеху тужиоца у овој правној ствари, који је у односу на укупно тражење 23%. Међутим, трошкови поступка, било да се ради о накнади материјалне или нематеријалне штете досуђују се сагласно успеху странке у спору. У овом случају тужилац је успео у потпуности у погледу основа потраживања у овој правној ствари, а делимично у вези са траженом висином, те је тужиоцу ставом првим изреке ожалбене пресуде досуђена динарска противвредност од 10.867,08 динара, што изражено у динарима на дан пресуђења 17.11.2022. године представља износ од 1.274.823,67 динара, полазећи од вредности 1 евра на тај дан од 117,3106 динара. Поступајући по важећој Тарифи за наведени новчани износ, трошкови за састав тужбе и образложених поднесака износе 11.250,00 динара, накнада за приступ пуномоћника из редова адвоката, у овом случају представника Државно правобранилаштво на кога се примењује иста тарифа износи 12.750,00 динара, а за неодржано рочиште 7.125,00 динара.

Имајући у виду да из стања у списима произлази да је тужилац у овој правној ствари поднео тужбу и три образложена поднеска, то истом припада накнада по овом основу у износу од 45.000,00 динара, на име приступа његовог законског заступника на 11 одржаних рочишта износ од 140.000,00 динара, приступ на 10 неодржаних рочишта у износу од 71.250,00 динара и трошкови вештачења који се досуђују у пуном износу

од од 52.000,00 динара, што укупно представља износ од 308.250,00 динара. Међутим, имајући у виду да је жалбу у овој правној ствари у вези са одлуком о трошковима поступка изјавио само тужени, то овај суд није могао преиначити одлуку о трошковима поступка на његову штету, због чега је одлуку о трошковима поступка потврдио сагласно цитираној одредби и одлучио као у ставу другом изреке.

Ставом трећим изреке одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка, имајући у виду да је његова жалба оцењена као неоснована.

**Председник већа-судија
Зорица Ђаковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић